

Jan Vlach: Materialita duchovna u Šelomo ibn Gabirola

Bakalářská práce

Posudek vedoucího práce

Autor se ve své práci pustil do nelehkého tématu vztahu formy a látky ve filosofii Šelomo ibn Gabirola. Nejde jen o to, že celý ibn Gabirolův filosofický koncept je vnitřně rozporuplný, ale že existuje jen málo sekundárních zdrojů, které by ibn Gabirolovu filosofii reflektovaly ve všech jeho aspektech. Autor tak byl odkázán zejména na primární latinský text *Fons vitae*, který sehrál určitou roli i při formování křesťanské scholastiky, ale spíše v její františkánské verzi, což při dominanci verze dominikánské přispělo k určitému pozapomnění tohoto díla a k menšímu zájmu ze strany moderních badatelů. Při své interpretaci autor využil v židovském prostředí vůbec nejznámější ibn Gabirolovo dílo, hebrejskou poému *Koruna království* v překladu Márie Mičaninové do slovenštiny, které mu zřejmě nejvíce pomohlo zformulovat závěr, že vnitřní nekonzistenci ibn Gabirolova filosofického systému je třeba připsat jeho snaze o smíření filosofie s náboženským přesvědčením.

1) Struktura argumentace.

Práce má vcelku jednoduchou strukturu, po obligátním úvodu a uvedení do problematiky následuje hlavní část, jíž je rozbor vztahu látky a formy v dialogu *Fons vitae* s přihlédnutím k místům v *Koruně království*, která je možno považovat za poetické paralely. Autor identifikuje tvrzení, která jsou vzájemně ve sporu a s použitím sekundární literatury se snaží najít důvody těchto rozporů. Nejcennější je tady to, že interpretace starších badatelů autor nepřejímá mechanicky, ale s kritickým odstupem a navrhuje vlastní pohled. Argumentační postup je plynulý a velmi přehledný, zvládnutý velmi dobře i stylisticky. Z mé strany jen jeden dotaz a poznámka:

- Dotaz: Proč „mutare“ spadá pod schopnost rozmnožování vegetativní duše, a ne pod růst (s. 29, pozn. 99)? (Při pojednání o trojí struktuře duše by možná bylo vhodné zmínit, že to není ibn Gabirolův originální koncept, ale převzaté, obecně přijímané pojetí antické filosofie.)
- Poznámka: Na s. 30 v pozn. 107 se autor zmiňuje o tom, že Mičaninová v překladu postuluje jednu „vyvýšenou duši“; v originálu je plurál, který překladatelka nedává do genitivního spojení se slovem „jas“, jak se domnívá autor, překlad tedy zní „(si) stvoril jas duší a (si stvoril) vyvýšené duše (pl.)“. Přestože v originálu se tady objevuje dvojitý výraz pro duši, *nešama a nefesh*, Zangwill zjevně považuje opakování za redundantní a vůbec je nepřekládá („thou hast wrought the radiance of souls“).

8 bodů

2) Formální úroveň.

Po formální stránce je text téměř bezchybný, až na několik drobných přehlédnutí.

8 bodů

3) Práce s prameny.

Autor pracuje velmi dobře především s latinským pramenným textem, ibn Gabirolovu poému sice používá ve slovenském a anglickém překladu, jeho znalost hebrejštiny mu však umožňuje najít i nesrovnalosti v obou překladech. Jako sekundární texty mu slouží především monografie o středověké židovské filosofii (Husik, Guttmann, Sirat), občas slovníková hesla. Drobným nedostatkem je, že zřejmě kvůli jazykovým omezením nemůže autor využít existující monografie k ibn Gabirolovi, které jsou v němčině a francouzštině.

7 bodů

4) Vlastní přínos.

Práce není pouhým kompilátem názorů autorit, ale pečlivou prací s původním textem a kritickým posuzováním pojetí jiných badatelů dospívá autor k vlastním závěrům.

8 bodů

5) Obecný přesah práce.

Pro své obtížné a zvláštní téma nelze předpokládat, že by práce mohla zaujmout širší odborné publikum mimo filosofické specialisty na středověk a scholastiku, nicméně je možné ji chápat i obecně jako cenný příspěvek k filosofické i religionistické diskusi o vztahu filosofie a náboženství.

7 bodů

Celkem: 38 bodů

Práce velmi dobře splňuje kritéria bakalářské práce, je velmi zdařilá, proto ji navrhuji přijmout k obhajobě a hodnotit stupněm *v ý b o r n á*.

V Praze dne 30.8.2016

PhDr. Milan Lyčka, Ph.D.
Ústav filosofie a religionistiky